

Ο σεβασμός ξεκινά από το σπίτι και μπορούμε να τον διδάξουμε στα παιδιά

truelife.gr/o-sevasmos-ksekina-apo-to-spiti-kai-mporoume-na-ton-didaksoume-sta-paidia/

December 4, 2020

Αργά το βράδυ, κάποιος εστιάτορας ετοιμάζεται να κλείσει και να πάει στο σπίτι του. Εκείνη τη στιγμή καταφτάνουν δύο γυναίκες με ένα παιδί και δίνουν παραγγελία. Επειδή ο εστιάτορας είναι πολύ κουρασμένος, μπαίνει στον πειρασμό να τους πει ότι το εστιατόριο έκλεισε, αλλά θα τις εξυπηρετήσει μια και είναι περασμένη η ώρα και έχουν μαζί τους και το μικρό παιδί.

Ενόσω οι δύο γυναίκες συζητούν και τρώνε, το παιδί τρέχει πάνω κάτω μέσα στο εστιατόριο, ενώ συγχρόνως του πέφτουν στο πάτωμα μπισκότα τα οποία και πατάει. Αντί να συγκρατήσει το παιδί, η μητέρα χαμογελάει. Όταν οι πελάτισσες φεύγουν τελικά, ο εξουθενωμένος εστιάτορας είναι αναγκασμένος να καθαρίσει το χώρο. Όπως πιθανώς γνωρίζετε, η πραγματική αυτή περίπτωση καταδεικνύει ότι σε πολλές οικογένειες η εκπαίδευση των παιδιών πάσχει. Οι αιτίες ποικίλλουν. Μερικοί γονείς επιτρέπουν στα παιδιά τους με ανεκτικότητα να κάνουν ότι θέλουν, πιστεύοντας πως τα παιδιά πρέπει να ανατρέφονται με πνεύμα ελευθερίας.

Ή, λόγω του ότι η ζωή τους είναι εξαιρετικά πολυάσχολη, οι γονείς ίσως δεν αφιερώνουν τον απαραίτητο χρόνο για να δώσουν στα παιδιά τους ιδιαίτερη προσοχή και αναγκαία εκπαίδευση. **Κάποιοι γονείς πιστεύουν ότι το πιο σημαντικό είναι η σχολική εκπαίδευση του παιδιού τους, γι' αυτό και του παρέχουν απεριόριστη ελευθερία αρκεί να παίρνει καλούς βαθμούς και να μπει σε κάποιο ονομαστό πανεπιστήμιο.**

Όπως υποστηρίζει η Μαρία Μοντεσσόρι «Πρώτα διαμορφώνεις έναν καλό χαρακτήρα και έπειτα προσθέτεις τη γνώση». Έτσι όμως οι περισσότεροι γονείς ξεχνούν καθώς μεγαλώνουν τα παιδιά τους, να τους μάθουν να σέβονται τον εαυτό τους αλλά και τους γύρω τους.

Τι είναι όμως ο σεβασμός;

Σεβασμός μπορεί να είναι ακόμα και απλές καθημερινές λέξεις. Η λέξη σέβομαι στα λατινικά είναι *respectare*, που σημαίνει «κοιτάζω γύρω μου». Σημαίνει λοιπόν ότι σέβομαι κάποιον όταν κοιτάζω γύρω μου και δεν τον ενοχλώ σε αντίθεση με εκείνον που δε σέβεται. Συμπεριφέρομαι δηλαδή, έχοντας στο νου μου ότι δεν είμαι μόνος.

- **Σεβασμός δεν σημαίνει υπακοή και πειθαρχία.** Όμως όταν ένα παιδί σέβεται η υπακοή ακολουθεί, γιατί γνωρίζει ότι αυτό που του λέτε είναι για το δικό του καλό.
- Ο σεβασμός είναι στάση ζωής και όχι απλά καλή συμπεριφορά.
- Ο σεβασμός δεν είναι ο πληθυντικός στον λόγο, αλλά στην σκέψη, στην πράξη (συμπεριφορά), στο συναίσθημα, στον τρόπο που κοιτάμε και ακούμε κάποιον, στην αξιολόγηση ενός ανθρώπου.
- Σεβασμός είναι οι λέξεις ευχαριστώ, παρακαλώ, συγνώμη, ειλικρίνεια, αλήθεια.
- Ο σεβασμός συνεπάγεται επιτυχία. Το παιδί που σέβεται φαίνεται στο τρόπο που λειτουργεί με τα παιχνίδια και με ότι του ανήκει, έχει υπευθυνότητα για τα πράγματα της ηλικίας του και έχει καλές σχέσεις και με τους φίλους και τους συμμαθητές του.

Τρόποι για να διδάξεις τον σεβασμό στο μικρό σου...

Για να διδάξουμε σε ένα παιδί τον σεβασμό οφείλουμε αρχικά να του διδάξουμε την τέχνη να ακούει τους γύρω του. Αν τους ακούει, αν αφιερώνει χρόνο σε αυτούς τότε θα μάθει να σέβεται και τα συναισθήματά τους. Όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση, έτσι και σε αυτήν οι γονείς είναι αυτοί που πρέπει να αποτελέσουν παράδειγμα μίμησης για τους μικρούς τους. Αν το παιδί μας ζει σε ένα περιβάλλον, όπου οι γύρω του σέβονται αυτά που νιώθει, τότε αναπόφευκτα θα μπει σε αυτήν την διαδικασία και το ίδιο.

Αν ο φίλος τους είναι στενοχωρημένος με κάτι που έγινε μεταξύ τους είναι πολύ ωραίο να τον προτρέψουμε να τον ακούσει και να σκεφτεί λίγο πως θα ένιωθε στην θέση του. Με αυτόν τον τρόπο θα αποκτήσει εναλλακτική στην σκέψη, και θα μάθει να σέβεται αυτήν την εναλλακτική. Οι γονείς καλούνται να εξηγήσουν έννοιες που ακόμα και για αυτούς είναι μπερδεμένες.

Γαλουχούν την νέα γενιά παιδιών και οφείλουν να τους μεταδώσουν αυτές τις έννοιες στο έπακρο, ώστε να τις χρησιμοποιούν σωστά όταν μεγαλώσουν. Σημαντικό ωστόσο είναι να αφήσουν τις δικές τους προσωπικές εμπειρίες στην άκρη ώστε να μην σταθούν εμπόδιο σε αυτό το σημαντικό έργο. Και αν οι ερωτήσεις για τα αντικείμενα είναι εύκολο να απαντηθούν, τα συναισθήματα και οι αξίες έχουν μια δική τους γλώσσα για τα παιδιά, που πρέπει να την μάθουν οι γονείς. Χτίζοντας μια οικογένεια με αξίες, τότε το παιδί μας θα έχει αξίες.

Προσοχή όμως γονείς γιατί ο σεβασμός δεν είναι το ίδιο με την υπακοή, όπου τα παιδιά λαμβάνουν τις αποφάσεις και τις επιλογές, λόγω των συνεπειών που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν, ως αποτέλεσμα, ή επειδή έχουν μάθει ότι απλά πρέπει να ακολουθήσουν τους κανόνες. Επίσης σεβασμός δεν είναι μία κάθετη κατευθυντήρια γραμμή για την ανατροφή των παιδιών.

Πρόκειται για μια σειρά από αντιδράσεις και συμπεριφορές που πρέπει να αρχίσουμε να μεταδίδουμε στα παιδιά μας από τις πρώτες μέρες τους μαζί μας. Ο καλύτερος τρόπος για να διδάξουμε τα παιδιά πώς να σέβονται τους άλλους είναι να σεβόμαστε το παιδί μας και τους άλλους στη ζωή μας.

Αυτό ξεκινά όταν το παιδί μας είναι ακόμα βρέφος :

- Ο σεβασμός της ανάγκης για τροφή, ακόμα και στις 3 το πρωί, όταν νιώθουμε εξαντλημένοι από την κούραση.

Ο σεβασμός της ανάγκης για επικοινωνία, ακόμη και αν είναι μονόπλευρη και θέλει απλά να σας ακούει να τραγουδάτε ,αλλά και το να ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες τους με σεβασμό, θέτουμε τα βασικά θεμέλια για να μάθουν την έννοια της προσφοράς προς τους άλλους. Καθώς το νήπιό μας μεγαλώνει και αναπτύσσεται μπορούμε να συνεχίσουμε να του δείχνουμε το σεβασμό μέσα από τις δικές μας πράξεις.

Σεβασμός και Εφηβεία

Ενώ αυτά μπορεί να φαίνονται πράξεις που ήδη εφαρμόζουμε επιφανειακά, είναι πιθανό εμείς οι γονείς να μπορούμε να βελτιωθούμε τόσο σε αυτά όσο και στη ζωή μας. Καθώς τα παιδιά μας μεγαλώνουν, μπορεί να φαίνεται πιο δύσκολο να τους δείχνουμε σεβασμό όταν δε φέρονται σωστά. Εδώ βρίσκεται και η σημαντικότερη διαφορά.

Διαχωρίστε τις αντιδράσεις σας για το λάθος ή την ανάρμοστη συμπεριφορά τους και τον τρόπο με τον οποίο τα αντιμετωπίζετε ως άτομα. Ο σεβασμός είναι ένας ενεργός τρόπος αντιμετώπισης των άλλων, ενώ η πειθαρχία για κακή συμπεριφορά είναι μια αντίδραση με ελάχιστες επιλογές. Μπορείτε να χτίσετε μια αμοιβαία σχέση σεβασμού με το παιδί σας με διάφορους τρόπους.

Πιστέψτε στο παιδί σας και υποστηρίξτε τα όνειρά του. Αν θέλει να γίνει αστροναύτης, να τον βοηθήσετε να ψάξει και να μάθει. Διδάξτε στο παιδί σας στόχους δουλεύοντας κάποιους για τον εαυτό σας. Μοιραστείτε με το παιδί σας πώς σκοπεύετε να ολοκληρώσετε ένα έργο ή να επιτύχετε ένα στόχο σας. Ακόμη καλύτερα, βρείτε κοινούς στόχους για να μπορείτε να συνεργαστείτε

- Συζητήστε με το παιδί σας ανοιχτά όταν βλέπετε περιπτώσεις κακής συμπεριφοράς. Μερικές φορές ο ευκολότερος τρόπος για να μάθουν κάτι τα παιδιά είναι να δουν κάποιον να κάνει το αντίθετο. Η κριτική σκέψη θα το βοηθήσει να αναπτύξει σωστά τις συμπεριφορές του.

Για να διδάξουμε τον αμοιβαίο σεβασμό πρέπει να είμαστε σταθεροί χωρίς αυταρχικότητα και να τους δώσουμε το δικαίωμα επιλογής. Ας δούμε ένα παράδειγμα : ο Νίκος και ο φίλος του παίζουν μπάλα στο σαλόνι. Η μητέρα σταματάει το παιχνίδι και λέει : “Λυπάμαι παιδιά αλλά η μπάλα μπορεί να σπάσει τίποτα . Μπορείτε να παίξετε με κάτι άλλο ή να βγείτε έξω στην αυλή να συνεχίσετε το παιχνίδι. Τι προτιμάτε;”

•Σεβαστείτε το μεγαλύτερο παιδί σας με κανόνες που κατανοεί. Για παράδειγμα, εάν έχετε θέσει κανόνα να μη χρησιμοποιεί το υπολογιστή μεταξύ 5:00 – 7:00μμ τις εργάσιμες ημέρες, βεβαιωθείτε ότι έχετε επίσης εξηγήσει ότι αυτό συμβαίνει επειδή αυτός είναι χρόνος για την οικογένεια και τα μαθήματά του, δύο σημαντικές αξίες στο σπίτι σας.

•Δώστε στο παιδί σας την ελευθερία να κάνει επιλογές και να δημιουργήσει τα δικά του μικρά βήματα προς την ανεξαρτησία. Με τον τρόπο αυτό του δείχνετε ότι πιστεύετε ότι μπορεί να κάνει αξιοπρεπείς και σωστές επιλογές. Μπορεί να μην είναι εύκολο να αφήσετε τον έλεγχο κάποιες φορές, όπως το να επιλέξει τη δική του ντουλάπα, το δικό του στυλ μαλλιών, ή τη διακόσμηση του δωματίου του, αλλά είναι καλύτερο να επιλέξει κάποιες μικρές αλλαγές που θα αποδεχθείτε με χαμόγελο από το να μαλώνετε συνέχεια μαζί του διαφωνώντας και προσπαθώντας να επιβάλετε τη γνώμη και το γούστο σας.

Χρήσιμες συμβουλές

- 1.** Κάντε τον σεβασμό τρόπο της δικής σας ζωής . Συνήθως τα παιδιά παίρνουν ως παράδειγμα τους γονείς τους και μαθαίνουν να ζουν όπως εκείνοι. **ΕΣΕΙΣ** οι γονείς είστε το παράδειγμα του παιδιού σου! «Κάνε ό,τι κάνω» με άλλα λόγια. Σέβεστε; Θα σέβεται. Δεν υπάρχει ο σεβασμός στην ζωή σας από τα πιο μικρά πράγματα της καθημερινότητας έως τα πιο σημαντικά με συνέπεια; Δεν θα αναγνωρίζει τον σεβασμό, παρά μόνο συνδυασμένος με τον φόβο. Φοβάμαι άρα και σέβομαι...δηλαδή....φοβάμαι άρα υπακούω και πειθαρχώ.
- 2.** Αντιμετωπίστε το παιδί σας και δείξτε του σεβασμό. Ο σεβασμός δεν κάνει ηλικιακές διακρίσεις.... γιαγιά- παππούς.... μπαμπάς- μαμά.... κτλ. Ξεκινήστε με μια απλή λέξη «σε παρακαλώ» σε ό,τι του ζητάτε.
- 3.** Επαινέστε την συμπεριφορά του παιδιού σας αλλά και επισημάνετε την συμπεριφορά άλλων που ενέχει σεβασμό.
- 4.** Αποδοκιμάστε την έλλειψη σεβασμού του παιδιού σας αλλά και άλλων.
- 5.** Μάθετε στο παιδί να ενδιαφέρεται για τους ανθρώπους, τα ζώα και το περιβάλλον.
- 6.** Ακούμε το παιδί μας με προσοχή. Το κοιτάμε στα μάτια όταν μας μιλάει. διατηρώντας επαφή με τα μάτια και ανταποκρινόμαστε κατά περίπτωση.
- 7.** Βεβαιωνόμαστε ότι λέμε καθαρά αυτό που εννοούμε και εννοούμε αυτό που λέμε, αποδεικνύοντας την αξιοπιστία μας.

8. Ακούμε τις ανησυχίες και τα λόγια του παιδιού μας προτού πάρουμε μια απόφαση ή φθάσουμε σε ένα συμπέρασμα. Αποφεύγουμε τα βιαστικά συμπεράσματα.
9. Κρατάμε τις υποσχέσεις που τους δίνουμε. Εάν υποσχεθούμε κάποια αμοιβή να τους τη δίνουμε. Εάν υποσχόμαστε συνέπεια να την επιβάλλουμε.
10. Χτυπάμε την πόρτα πριν μπούμε στο δωμάτιο του παιδιού , ειδικά όταν είναι κλειστή (ιδιαίτερα όταν είναι στην τουαλέτα).
11. Ας αναλογιστούμε η γλώσσα που χρησιμοποιούμε, οι λέξεις και ο τόνος της φωνής είναι αυτά που θα αποδεχόμασταν αν και σε εμάς μιλούσε έτσι το παιδί μας;
12. Εκτιμάμε την ανάγκη του παιδιού μας για διασκέδαση και το χρόνο που περνάει με τους φίλους του.
13. Ζητάμε την άδεια του για να χρησιμοποιήσουμε ή να δανειστούμε κάτι δικό του.

Όταν διδάσκετε στο παιδί σας να σέβεται, δείχνοντάς του σεβασμό, κάνετε ένα από τα πιο πολύτιμα πράγματα που ένας γονέας μπορεί να κάνει. Βοηθάτε το παιδί σας να αναπτύξει αυτοσεβασμό, να αντιμετωπίζει τους άλλους σωστά αλλά και να είναι αρκετά δυνατό ώστε να αντιμετωπίσει τη ζωή ακόμη και όταν οι άλλοι δεν κάνουν το ίδιο σε αντάλλαγμα.

Γράφει η **Βαρδέλλη Βαλασία**, νηπιαγωγός

Πηγή: themamagers.gr